

Bevegelsesglede hos toddleren ute

”Hvordan arbeider personalet i barnehagen med å legge til rette for bevegelsesglede ute hos toddlere?”

Oda Lodgaard
[Kandidatnummer:27]

Bacheloroppgave
[Emnekode:BNBAC3900]

Trondheim, April 2023

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Forord

Tre år som barnehagelærerstudent på Dronning Maud Minnehøyskole ved fordypningen natur og friluftsliv nærmer seg slutten. Jeg ser tilbake på tre fine og lærerike år. Jeg er stolt av å snart kunne kalle meg barnehagelærer!

Å avslutte studiet med en bacheloroppgave har vært en spennende, lærerik og tidvis utfordrende prosess. Jeg ønsker å rette en stor takk til mine veiledere, Anna Maria Billing og Mariann Doseth for god faglig veiledning og støtte gjennom hele prosessen. Videre vil jeg takke informantene som stilte opp på intervju og var villig til å dele sine kunnskaper og erfaringer. Jeg vil takke medstudent for et godt samarbeid gjennom deler av prosjektet. Tilslutt vil jeg takke medstudenter, venner, familie og samboer for all støtte og oppmuntrende ord underveis.

Trondheim, April

Oda Lodgaard

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	1
<i>1.1 Bakgrunn for valg av tema og problemstilling</i>	1
<i>1.2 Begrepsavklaring - problemstilling</i>	2
<i>1.3 Oppgavens struktur og innhold</i>	3
2.0 Teori	4
<i>2.1 Bevegelsesglede hos toddlere</i>	4
<i>2.2 Tilrettelegging av det fysiske miljø</i>	5
<i>2.3 Fysisk aktivitet på barns premisser</i>	6
<i>2.4 Voksenrollen</i>	7
<i>2.5 Personalsamarbeid</i>	8
3.0 Metode	10
<i>3.1 Valg av metode – intervju</i>	10
<i>3.2 Planlegging av datainnsamling/adgang av felten</i>	10
<i>3.3 Valg av informanter</i>	11
<i>3.4 Beskrivelse av gjennomføring</i>	12
<i>3.5 Analyse</i>	13
<i>3.6 Kvalitetsvurdering</i>	14
3.6.1 Relabilitet.....	14
3.6.2 Validitet.....	15
<i>3.7 Etske retningslinjer</i>	15
4.0 Presentasjon av funn og drøfting	17
<i>4.1 Informantenes forståelse av begrepet bevegelsesglede</i>	17
<i>4.2 Bevegelsesmiljø</i>	18
4.2.1 Betydningen av et bevegelsesmiljø.....	18
4.2.2 Løsmaterialer.....	18
4.2.3 Verdien av felleskapet.....	19
4.2.4 Naturen som arena for bevegelsesglede.....	20
<i>4.3 Medvirkning</i>	21
4.3.1 Barns ulike forutsetninger, behov og dagsform.....	21
4.3.2 Medvirkning gjennom handlingsfrihet.....	21
4.3.3 Planlagte aktiviteter?.....	22
<i>4.4 Voksenrollen</i>	23
4.4.1 Trygg base.....	23
4.4.2 Begeistringssmitter.....	24
4.4.3 Observerende rolle.....	25
<i>4.5 Personalsamarbeid</i>	25
5.0 Avslutning	27
6.0 Referanseliste	29
7.0 Vedlegg	32
<i>7.1 Vedlegg 1- Intervjuguide</i>	32
<i>7.2 Vedlegg 2- Samtykkeskjema</i>	34

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av tema og problemstilling

Rammeplan for barnehagen poengterer deres økte oppmerksomhet rundt arbeidet med de yngste barna i barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7-8). Det kan ses i sammenheng med den store økningen av antall ett- og to åringer som går i barnehage. I løpet av de siste ti årene har antallet innenfor denne alderen økt med 7,5%, og nå går hele 87% av alle ett- og to åringer i barnehage. For å se dette ved ett større tidsaspekt gikk kun 37,1% av denne aldersgruppen i barnehage for tjue år siden (Bjørkli, 2021). På bakgrunn av denne økningen anser jeg det viktig å øke oppmerksomheten og kompetansen rundt det pedagogiske arbeidet hos ett-og to åringer.

Under fagområdet kropp, bevegelse, mat og helse poengterer rammeplan for barnehagen at barnehagen skal legge til rette for at alle barn skal oppleve bevegelsesglede. Videre presiseres det at barnehagen skal bidra til barns opplevelse av glede og mestring gjennom allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute året rundt (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 31). På bakgrunn av det betyr det at alle barn, også ett- til to åringer skal få muligheten til å oppleve bevegelsesglede ute. Bjørgen (2018, s. 251) setter søkelys på de mange positive verdiene bevegelsesglede kan gi. Det gjelder både egenverdien barn får gjennom opplevelse av trivsel og mestring under fysisk aktivitet, og de store nytteverdiene gjennom økt motorisk vekst og utvikling, i tillegg til en helsegevinst på individ og samfunnsnivå.

Dagens samfunn har gjennom de siste tiårene utviklet seg til å bestå av mindre fysisk aktivitet, og økt inaktivitet. Helsedirektoratet (2019) melder sin bekymring rundt dagens barn og unges livsstil, som er preget av mye skjermtid og stillesittende atferd. Den synkende fysiske aktiviteten påpeker de er et globalt helseproblem, da inaktivitet kan øke risikoen for en rekke sykdommer. Et sosialt bærekraftig samfunn forklarer Kasin (2019, s. 71-71) vil omhandle i hvilken grad individene har en god livskvalitet. God helse vil være en av flere faktorer som bidra til økt livskvalitet. For å skape et sosialt bærekraftig samfunn er det derfor viktig å fokusere på å øke barns fysiske aktivitetsnivå. Knyttet til bærekraftig utvikling poengterer rammeplan for barnehagen barnehagens ansvar for å fremme bærekraftige verdier og praksis (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.12). Bjørgen (2018, s. 250-251) påpeker også det viktige ansvaret barnehagen har for å bidra til at fysisk aktivitet er en sentral del av barns hverdag. I den sammenheng trekker hun frem verdien av å legge til rette for bevegelsesglede,

fordi det kan bidra til en større motivasjon for å være fysisk aktiv. Hun påpeker at gode fysiske vaner som etableres i tidlig alder, kan være tilstede livet ut.

Basert på egne erfaringer har jeg sett stor variasjoner i ulike barnehager knyttet til bevegelsesglede med de yngste barna ute. I noen barnehager har jeg observert ett-og to åringer som kun har blir plassert i sandkassen eller i en huske og sitter der hele utetiden. Videre har jeg i andre barnehager observert ett- og toåringer som har fått muligheten til å oppleve bevegelsesglede ute, gjennom å gå på ski, ake, gå tur, og annen fysisk lek. Disse store variasjonene vekket en nysgjerrighet i meg, og et ønske om å utforske og lære mer om hvordan de sistnevnte arbeider med å legge til rette for bevegelsesglede hos de aller yngste barna ute.

På bakgrunn av Rammeplan for barnehagen, teori og egne erfaringer ønsker jeg å se nærmere på følgende problemstilling:

Hvordan arbeider personalet i barnehagen med å legge til rette for bevegelsesglede ute hos toddlere?

1.2 Begrepsavklaring - problemstilling

Problemstillingen inneholder flere begreper som kan forstås på ulike måter. For å skape en bedre forståelse for oppgaven har jeg valgt å avgrense følgende begreper: bevegelsesglede, ute og toddlere.

Bevegelsesglede

Bevegelsesglede forklarer Bjørgen (2018, s. 251) handler om en positiv kroppslig opplevelsestilstand som vil være tilstede ved en konkret fysisk aktivitet. Personen vil være dypt involvert i en her og nå situasjon, der en opplever positive følelser som trivsel, glede, spontanitet og mestring. Bevegelsesglede er subjektiv, vil være ulik fra person til person, ut i fra enkeltes forutsetninger.

Ute

Ute kan i denne sammenhengen knyttes opp mot Hagen og Sæther (2014, s. 21-22) beskrivelse av begrepet uterom i barnehagen. Uterom forklarer de omhandler om alle rom barnehagen har tilgang til ute. Det kan være uteområde innenfor gjerde, nærområde utenfor gjerde, eller andre områder som innebærer transport fra barnehagen.

Toddlere

Toddlere forklarer Løkken (2013, s. 32) omhandler alle ett- og toåringer. Det som kjennertenger toddlere forklarer hun videre er deres kroppslige og utforskende væremåte å forstå verden på, og deres mangfoldige fysiske uttrykk.

1.3 Oppgavens struktur og innhold

Jeg har valgt å dele oppgaven inn i følgende kapitler: Innledning, teori, metode, funn og drøfting, og avslutning. Innledningsvis i dette kapitlet presenterte jeg bakgrunnen for valgt tema og problemstilling. I det neste kapitlet belyser jeg relevant teori knyttet opp mot temaet og problemstillingen. Videre presenteres en metodedel, der jeg fremstiller og begrunner de metodiske valgene jeg har gjort underveis. I det påfølgende kapitlet legger jeg frem aktuelle funn, og drøfter disse på bakgrunn av litteratur fra teorikapitlet. Avslutningsvis oppsummerer jeg mine hovedfunn, reflekter over hvilken betydningen oppgaven kan ha for praksisfeltet, og presenterer noen videre forskningsspørsmål.

2.0 Teori

I dette kapittelet vil jeg presentere teori som er relevant for å besvare problemstillingen. Først skal jeg gå nærmere inn på begrepet bevegelsesglede, før jeg ser det i sammenheng med toddlere sin kroppslige forståelse av verden. Deretter vil jeg komme inn på følgende temaer: tilrettelegging av det fysiske miljøet, fysisk aktivitet på barns premisser, voksenrollen og personalsamarbeid.

2.1 Bevegelsesglede hos toddlere

Bevegelsesglede blir som nevnt innledningsvis under begrepsavklaring, beskrevet som en individuell, kroppslig, og positiv opplevelse, der personen er dypt involvert i en aktivitet (Bjørgen, 2018, s.251). Arnesen et.al (2019, s. 16) beskriver bevegelsesglede som aktiviteter som gir direkte positive følelser og utføres på bakgrunn av at opplevelsen er gøy. Positive følelser som barnet møter gjennom bevegelsesglede knytter Bjørgen (2018, s. 252) opp mot en fri-flyt tilstand de kan oppleve under fysisk lek. Csikszentmihaly forklarer fri-flyt som en tilstand barn går inn i under lek, der de er dypt involvert i situasjonen (Kibsgaard, 2018, s 353). Barnet vil alltid søke mot tilstanden, da den er utenfor dimensjonene angst og kjedsomhet, men inneholder trivsel, glede og spenning. På denne måten vil fysisk lek være tett knyttet til opplevelsen av bevegelsesglede.

Løkken (2013, s. 32) beskriver toddleren som kroppssubjekt, som handler om den aktive menneskekroppen forankret i en konkret verden. Denne forståelsen av toddleren knytter hun opp mot filosofen Maurice Merleau-Ponty og hans filosofi om persepsjonens fenomenologi. Persepsjonens fenomenologi handler om at menneskets opplevelse av verden skjer gjennom kroppens persepsjon. Persepsjon er hvordan mennesket sanser og videre tolker opplevelsen av verden. Mennesket bruker hele kroppen til å oppleve verden her og nå, gjennom meningsfulle bevegelser. På bakgrunn av det fenomenologiske menneskesynet setter Løkken (2013, s. 33) søkelys på hvordan toddlere forstår verden gjennom aktivt bruke hele kroppen til å utforske, sanse og kommunisere med andre mennesker gjennom kroppslige uttrykk. Hun forklarer videre at toddlere er sosiale vesener som søker etter kontakt og samspill med hverandre. Thorbergsen (2012, s.45) påpeker i den sammenheng at toddlere er mest aktive når de får være i felleskap med andre jevnaldrende. Hagen og Lyseklett (2013, s. 143) forklarer at toddlere er tilstede i verden her og nå, og vil alltid søke etter verdifulle handlinger gjennom bevegelse. På bakgrunn av toddleren aktive kroppslig forståelse av verden, setter Arnesen

et.al (2019, s.16) videre fokuset på viktigheten av å tilrettelegge for bevegelsesglede i barnehagen. Siden toddleren har en iboende bevegelsestrang, vil de alltid søke etter mulighet for bevegelse og fysisk lek. En forutsetning påpeker de er at mulighetene er synlig og tilstede for barna. Å aktivt tilrettelegge for at disse mulighetene er tilstede i barnehagen nevner de vil være en viktig oppgave for personalet (Arnesen et. al, 2019, s.26).

2.2 Tilrettelegging av det fysiske miljø

Arnesen et.al (2019, s. 26) forklarer viktigheten av å legge til rette for et fysisk miljø som stimulerer for bevegelsesglede. I den sammenheng presiserer Bjørgen (2018, s. 251), barnehagens fysiske utemiljøet har direkte innvirkning på barns bevegelsesglede. Hagen og Sæther (2014, s. 24-25) belyser Gibsons teori om affordances, som omhandler hvilke handlingsmuligheter hvert enkelt barn ser i det fysiske miljøet, og vil være alle elementer og materialer i miljøet som stimulerer til aktivitet. Hvert enkelt barn tester og utforsker handlingsmulighetene gjennom fysisk aktivitet og lek. Dette baseres på individuelle forutsetninger som erfaring, styrke, størrelse, ferdigheter og frykt og mot. Videre skiller de mellom aktualiserte og potensielle affordances. Aktualiserte affordances vil være alle handlingsmulighetene et barn har sett og utført. Potensielle affordances omhandler alle tenkelige handlingsmuligheter som barnet kan utføre, men ikke har gjennomført på bakgrunn av individuelle forutsetninger eller ikke har oppdaget er en mulighet.

En tradisjonell lekeplass med fastmonterte lekeapparater forklarer Fjørtoft (2017, s. 192-193) stimulerer til lite bevegelseslek. Miljøet blir i lengden kjedelig, ensformig, og gir lite mulighet for variert bevegelseslek. Videre fremmer hun verdien av naturlandskapet som en arena for bevegelseslek. Dette siden miljøet tilbyr varierte, uforutsigbare, spennende og mangfoldige affordances for barn i alle aldre. Bjørgen (2018, s. 254) hevder også naturen inviterer til bevegelsesglede, basert på miljøets uforutsigbare og varierte topografi. En rikelig mengde løsmaterialer som kongler, steiner og pinner fra naturen forklarer hun skaper spontanitet og entusiasme som stimulerer til bevegelsesglede. Bakgrunnen er at barn foretrekker et uforutsigbart miljø med rikelig løsmaterialer. Der kan de selv være kreative å utarbeide og konstruere materialene på sin personlige måte. I en studie utført av Fasting (2013) observerte hun mer bevegelsesglede og fysisk lek i en barnehage som hadde rikelige med løsmaterialer og naturmaterialer tilgjengelig, enn i en barnehage som ikke hadde det. Hagen og Sæther (2014, s. 25) nevner det positive med naturmaterialer er at de er udefinerte, og på den måten

kan endres fra dag til dag ut i fra barns egne fantasi. En dag kan steinen være ett tog, mens neste dag ett slott.

Thorbergesen (2012, s.47) trekker frem betydningen av å tilrettelegge for nye impulser i miljøet, da toddlere er glad i å utforske nye elementer. Å legge frem nye materialer eller endre ulike elementer i barnehagens uterom vil bidra til å skape en utforsker- og bevegelsestrang hos toddlere. Hagen og Lysklett (2013, s. 145) retter også fokus på å endre det fysiske utemiljøet, og forklarer at det skaper en nysgjerrighet og interesse hos toddlere. En annen mulighet de trekker frem er å oppsøke nye naturmiljøer der toddlere får god tid til å utforske de varierte sanseopplevelsene miljøet tilbyr. For toddlerne påpeker Storil, 2018, s.356-357) det vil være ekstra viktig å ha god tilgang til mange, små løsmaterialer som spader, kongler, bøtter, baller, kasser, og pinner. Materialene kan bidra til å øke interessen for å teste, utforske og skape nye erfaringer med materialene. Løsmaterialer påpeker også Thorbergesen (2012,s. 49) er viktig for å skape bevegelse, siden materialene kan fraktes til ulike plasser.

2.3 Fysisk aktivitet på barns premisser

For å tilrettelegge for fysisk aktivitet for toddlere forklar Hagen og Lyseklett (2013, s. 147) det er nødvendig å sette seg inn i deres opplevelsesverden. De påpeker viktigheten av å skille toddlere sin opplevelsesverden fra hvordan de voksne ser på verden. I denne sammenheng er det sentralt å reflektere over hvordan toddlere kroppslig utforsker verden, og hva de syntes er spennende å utforske. Bjørgen (2018, s. 255) nevner viktigheten av å tilrettelegge for aktiviteter som skaper kroppslig lek, der barna er inne i en fri- flyt tilstand og kan få muligheten til å oppleve bevegelsesglede. Alle barn, uavhengig av alder er ulike. Barns ulikheter som alder, interesser, behov og forutsetninger gjør dermed fri-flyt tilstand med glede, trivsel, utfordring og mestring forskjellige for hvert individ. I takt med barns utvikling forklarer Kibsgaard (2018, s 353) at barns forutsetninger vil kontinuerlig endre seg. Barn ønsker ikke å gjenta den samme leken i det uendelige, men søker hele tiden etter nye utfordringer som gir fri-flyt følelsen. For å tilrettelegge for bevegelsesglede setter Arnesen et. al (2019, s.31) fokus på verdien av å ha nok kunnskap om hva som motiverer hvert enkelt barn for fysiske aktivitet. Ved å ta utgangspunkt i barns interesser og forutsetninger kan de voksne tilrettelegge for fysisk aktivitet på barnas egne premisser.

Larsen og Slåtten (2020, s.302-303) refererer til FNs barnekonvensjon og poengterer retten barn har til å medvirke og påvirke sin egen barnehagehverdag. Barn skal få si og uttrykke sine meninger, både verbale og kroppslige uttrykk. Å anerkjenne kroppslige uttrykk påpeker Krogstad (2013, s.102-103) er ekstra viktig i arbeidet med toddlere. Toddler kommuniserer i stor grad med kroppsspråk og non-verbale uttrykk, da det verbale språket ikke er fullt på plass. Samtidig vil toddlere i takt med utvikling også uttrykke seg mer og mer ved hjelp av verbale utsagn. I en undersøkelse utført av Bratterud, Sandseter og Seland (2012) forklarer de at barns medvirkning i barnehagens utemiljø har direkte påvirkning for trivsel og glede. Å la barna selv få være med å bestemme ulike elementer, la de få medvirke, og gi de bevegelsesfrihet hevder Bjørgen (2018, s.255-256) har stor betydning for bevegelsesglede. Det handler om barnas muligheter til å bestemme selv hvor og hva de ønsker å leke, hvem de leker med og hvordan de vil gjennomføre bevegelsene. Å gi barn handlingsfrihet til å selv få undersøke og oppdage bevegelser ut i fra individuelle forutsetninger, påpeker hun er vesentlig for å skape en indre motivasjon til å utføre bevegelsene. Indre motivasjon kan bidra til en dyp involvering og flyt-tilstand i den fysiske leken, som igjen kan skape mening og glede med aktiviteten. Hvert enkelt barn må få muligheten til å bevege seg og utforske verden på sine egne premisser.

2.4 Voksenrollen

I en studie gjennomført av Bjørgen (2017) trekker hun frem viktigheten av et aktivt, støttende og tilstedeværende personalet for å skape bevegelsesglede. Personalet må gå frem som gode rollemodeller, der de inviterer barna inn i et sosialt felleskap med meningsfull fysisk aktivitet. Arnesen et.al (2019, s. 19-20) setter søkelys på det å være en begeistringssmitter for å fremme bevegelsesglede i barnehagen. En begeistringssmitter beskriver de som en empatisk og trygg voksen, med både en god fysisk og psykisk tilstedeværelse for barna. Vedkommende har en ærlig og genuin interesse av å være sammen med barna, og har derfor alltid mye barn rundt seg. Man skal være aktivt involvert og interessert i de ulike fysiske aktivitetene, som bidrar til å motivere andre barn og voksne til å bevege seg. Å aktivt inspirere barna er noe Arnesen et.al (2019, s. 26) poengterer er en del av å være begeistringssmitter og er sentralt for å motivere til fysisk aktivitet. Å legge frem nye materiale og leker som stimulerer til bevegelse, vise nye aktiviteter eller alternative metoder å gjennomføre aktiviteten på, finne kreative metoder som kan utvide leken, er noen eksempler de nevner på hvordan være en inspirator.

Toddlere er helt avhengig å ha det Abrahamsen (2013, s. 80-81) benevner som en trygg base. En trygg base er en trygg og pålitelig voksen, som barnet alltid kan komme til for trøst og støtte. Samtidig skal en trygg base utfordre barnet til å teste nye ting når det er klar for det. En trygg base forklarer Neegard (2020, s. 17-19) må være på plass for at barn skal tørre å slippe seg løs, teste grenser og utforske nye elementer ute. En utfordring kan være å finne balansen mellom å støtte/trøste og utfordre barnet. For å finne den riktige balansen nevnes viktigheten av å kjenne hvert enkelt barns behov og forutsetninger. Bjørgen (2018, s. 258) nevner også i denne sammenheng at trygge voksne er viktig for at barn skal tørre å aktivt utforske nye ting og oppleve bevegelsesglede. Uten et trygt utgangspunkt kan det være skummelt å utforske verden.

Når en skal tilrettelegge for bevegelsesglede er det som nevnt under forrige delkapittel, fysisk aktivitet på barns premisser, viktig å ta hensyn til toddlere sine behov, interesser, forutsetninger. For å få innblikk og kunnskap om hvert enkelt barn forklarer Bjørgen (2018, s. 258) at dette krever et observerende personalet som kontinuerlig søker etter å lære å kjenne barnet og deres behov. Frønes (2019, s. 26-28) fremmer verdien av å være en observerende barnehagelærer, der fokuset er å bruke alle kroppens sanser til å se hele barnet, deres muligheter og utfordringer. Det er like viktig å observere hele gruppen, deres samspill og hvordan barna leker sammen. Gjennom å ha en observerende rolle kan personalet se og lese deres kroppslige og verbale utsagn, som kan gjøre det mulig å fange barnas behov, interesser, og ønsker. Å observere hvert enkelt barn og samspillet mellom hele gruppen nevner Arnesen et.al (2019, s.30), kan bidra til å finne ut hva som motiverer og inspirere barnet til fysisk aktivitet og bevegelsesglede.

2.5 Personalsamarbeid

Å kartlegge dagens bevegelsespraksis i barnehagen forklarer Arnesen et.al (2019, s. 20-21) er det første personalet bør gjøre for å arbeide målrettet med fysisk aktivitet og bevegelsesglede. Bevegelsespraksis beskriver de handler om hvilke muligheter barnehagen tilbyr til varierte bevegelseserfaringer. Neste fase i arbeidet er felles refleksjoner i personalgruppen, der de reflekterer over hvor de vil og hvordan de skal klare å komme seg dit. Gotvassli (2019, s.95-96) nevner verdien av felles reflektering kommer ved å arbeide med å utvikle barnehagen som en lærende organisasjon. En lærende organisasjon handler om å kontinuerlig reflektere over egen praksis, for så å bedre praksisen, slik at den samsvarer med barnehageloven og

rammeplanen for barnehagen. Pedagogisk leder har et viktig ansvar rundt å lede refleksjonsprosessene i personalgruppen. En god undring og refleksjons kultur i barnehagen påpeker Gotvassli (2019, s.109) er viktig for at personalgruppen skal ha et ønske og vilje til å dele tanker, erfaringer og ideer. I en studie gjennomført av Austbø (2022) var et funn at flere pedagogiske ledere så stor verdi av å skape en delingskultur for å utvikling barnehagen som en lærende organisasjon. Delingskultur forklarer hun omhandler mennesker som lytter, respekter og anerkjenner hverandre sine utsagn, i like stor grad som de selv velger å dele sin kunnskap. For å skape et trygt felleskap der ansatte deler kunnskap og erfaringer nevner Spurkland (2017, s. 30-35) fokuset på relasjonsledelse. I relasjonsledelse blir betydningen av å skape likeverdige og tillitsfulle relasjoner til medarbeiderne verdsatt. Lederen går bort i fra å vise og bruke makt, men fokuserer på å motivere de ansatte. Å aktivt arbeide med å skape gode dialoger nevner Spurkland (2017, s.61) står sentralt innenfor relasjonsledelse. Gode dialoger kan bidra til å skape positive relasjoner innad i personalgruppen. God kommunikasjon gjennom bruk av dialogen som verktøy nevner også Larsen & Slåtten (2020, s. 158) som betydningsfullt for å skape et godt personalsamarbeid.

3.0 Metode

I dette kapittelet skal jeg belyse og begrunne de metodiske valgene jeg har gjort for å besvare problemstillingen. Når jeg refererer til *vi* i dette kapittelet, vil det handle om jeg og medstudent som jeg har samarbeidet med i deler av prosjektet.

3.1 Valg av metode – intervju

Vitenskapelig metode er arbeidsmåte som har sin hensikt å besvare ulike problemstillinger. Valg av metode begrunnes ut i fra hvilken metode som anser å være best egent til å belyse problemstillingen (Dalland, 2020, s. 56). De ulike metodene blir ofte blir delt opp i to hovedkategorier: kvalitative og kvantitative metoder (Bergsland og Jæger, 2022, s. 66-68). Kvantitative metoder innhenter data i form av tall og er målbare. Hensikten med metoden er å forklare eller beskrive ulike sosiale forhold. Kvalitative metoder innhenter data i form av ord og handlinger, og målet er å få en dypere forståelse av menneskers tanker og erfaringer. Formålet med min problemstillingen er å få mer kunnskap og innsikt i hvilke tanker og erfaringer personalet i barnehagen har rundt tilrettelegging av bevegelsesglede ute hos toddlere. Thagaard (2018, s.89) påpeker at hensikten med et intervju er nettopp å belyse ulike meninger, erfaringer og følelser hos andre mennesker. For å besvare problemstillingen valgte jeg derfor kvalitativt dybdeintervju som metode. Ved å anvende intervju som metode kunne jeg få dypere innblikk i informanten sitt ståsted, perspektiver og opplevelse av tematikken, noe Tjora (2021, s. 128) fremhever er formålet med å bruke intervju som metode.

3.2 Planlegging av datainnsamling/adgang av felten

Jeg planla og gjennomførte intervjuene i samarbeid med en medstudent. Begrunnelsen for det var at vi hadde valgt samme tematikk, men vi hadde vinklet problemstillingen ulikt. På denne måten kunne vi få et bredere datamateriale, som kunne være aktuelle for hverandres problemstilling. Siden vi skulle gjennomføre intervjuene sammen, var det naturlig å utarbeide en felles intervjuguide. Vi plana å gjennomføre det Thagaard (2018, s.90) beskriver som et semistrukturert intervju. Begrunnelsen for valget er at et semistrukturert intervjuet har fastsatte temaer, som vil bidra til at problemstillingen blir besvart. Samtidig har det en fleksibel struktur, som gjør at man kan tilpasse spørsmålene ut i fra det informanten besvarer og komme inn på andre relevante temaer. For å besvare begge sin problemstilling, valgte vi å dele opp intervjuet i to hovedkategorier, med hvert vårt fokusområde. Spørsmålene fra åtte til og med nitten er mine hovedspørsmål (vedlegg 1), og er direkte knyttet opp mot temaet

bevegelsesglede ute hos toddlere. De første sju spørsmålene handler om informantens bakgrunn, utdanning og jobberfaring. De to siste spørsmålene handler om informanten ønsker å tilføye noe og hvilken opplevelse personen sitter igjen med.

For å få adgang til felten kontaktet vi styrer i to barnehager som har et ekstra fokus på natur og friluftsliv. Medstudent kjente den ene styreren, mens jeg den andre. På denne måten kom vi i kontakt med to pedagogiske ledere som begge arbeidet på småbarnsavdeling med toddlere. Her kjente medstudent den ene pedagogiske lederen, mens jeg den andre. Begge ønsket gjerne å stille til et intervju. Videre ga vi informantene et informasjon- og samtykkeskjema.

3.3 Valg av informanter

Johannesen et.al (2021, s. 114) forklarer at antallet informanter i en kvalitativ intervjustudie vil avhenge av hvor mange personer som er nødvendig for å kunne besvare den aktuelle problemstillingen. Vi valgte å bruke to informanter, to pedagogiske ledere fra to ulike barnehager. Begrunnelsen kan knyttes opp mot at vi anså to informanter som relevant for å belyse begge sin problemstilling. Formålet med begge sitt prosjektet var å få større innsikt i tanker og erfaringer informantene hadde knyttet til temaet. Vi ønsket å få tydelig frem den enkeltes informants meninger om temaet, få en god dybde på datamaterialet, og derfor valgte jeg å ikke ha flere enn to informanter. Samtidig ønsket vi ikke å benytte kun en informant, da vi ville belyse flere perspektiver og også få en bredde på datamaterialet. Ved kvalitative metoder påpeker Johannesen et.al (2021, s.114) at det er viktigere å skaffe et relevant utvalg, enn å fokusere på å få tak i flest mulige. Når vi skulle velge aktuelle informanter til intervjuene gjennomførte vi derfor et strategisk utvalg. Et strategisk utvalg beskriver Tjora (2021, s. 145) ikke er tilfeldige valgte informanter. Videre forklarer han at valget er gjennomført ut i fra hvilken grad informanten har mulighet til å kunne uttale seg på en reflektert måte rundt tematikken, og på denne måten bidra til å belyse problemstillingen. For å finne aktuelle informanter valgte vi å spørre to pedagogiske ledere på småbarnsavdeling i alderen ett- og to år. Å være pedagogisk leder ved en avdeling i barnehagen medfører et stort ansvar. Rammeplan for barnehagen poengterer knyttet til dette blant annet følgende: ”Pedagogisk leder er gitt ansvaret for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn” (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 15). Ansvaret medfører en stor påvirkning over hvordan det pedagogiske arbeidet gjennomføres, og derfor har vi valgt

pedagogiske ledere som informanter. Vi ønsket å få innsikt i erfaringer rundt hvordan personalet arbeidet med toddlere, og derfor valgte vi pedagogiske ledere som nå jobbet på småbarnsavdeling. Vi valgte informanter som begge arbeider i barnehager med et ekstra fokus på natur og friluftsliv og hvordan gjennomføre utepedagogikk på best mulig måte (Årsplan, 2022-2023). På denne måten kunne vi lære og få mer kunnskap fra pedagoger som til daglig fokuserer og har erfaring med tematikken vi ønsket å belyse. Begge informantene har barnehagelærer som utdanning, har variert erfaring med både småbarn og stor barn, og har arbeidet i barnehage over ti år.

3.4 Beskrivelse av gjennomføring

Vi gjennomførte to kvalitative dybdeintervjuer. Vi hadde ikke søkt NSD og var derfor avhengig av å notere underveis. Under det første intervjuet stilte medstudent spørsmålene, mens jeg skrev ned det som ble sagt. Ved det neste intervjuet byttet vi på rollene. På denne måten fikk begge prøvd å gjennomføre et intervju. I informasjon og samtykkeskjema informerte vi om rolleinnndelingen. For å skape en trygghet brukte vi også tid innledningsvis i intervjuene på å avklarte rolleinnndelingen (Dalland, 2020, s.85). I etterkant av intervjuene reflekterte jeg sammen med medstudent rundt vår opplevelse av intervjuene. Begge satt igjen med en god følelse etter intervjuene, og noen faktorer til det presenteres nedenfor.

I begge intervjuene kjente enten medstudent til informantene eller jeg, noe som trolig bidro relasjonen til en trygghet både for informantene og oss. Samtidig var det i begge intervjuene en av oss som ikke hadde en relasjon til informantene. Derfor anså vi i likhet med Thaagard (2018, s.100) viktig de aller første minuttene i intervjuene å etablere god kontakt med informantene. For å få til det valgte vi i starten av intervjuene å stille oppvarmings spørsmål knyttet til informantens utdanning, jobberfaring og jobbinteresser. Hensikten var å vise interesse ovenfor informantene, skape en trygghet, og få en god start på intervjuet.

Underveis var både medstudent og jeg positive, der vi fokuserte på å smile, lytte, gi anerkjennende nikk og ha øyekontakt. For å skape en god og trygg atmosfære for informantene, fokuserte både jeg og medstudent på å være positive, smile, lytte, gi anerkjennende nikk og ha øyekontakt. Vi ble også møtt av to positive informanter som var engasjerte gjennom hele intervjuet.

Å stille oppfølgingsspørsmål underveis i intervjuet forklarer Kvale og Birkmann (2015, s. 171) er viktig for at informanten skal utdype mer ved spørsmålene som stilles.

Oppfølgingsspørsmål beskriver de som kroppslige og verbale utsagn, i form av et nikk eller spørsmål knyttet til det informanten sier. I forkant av intervjuene hadde vi snakket om verdien av å kunne være fleksibel underveis i intervjuet og stille oppfølgingsspørsmål. Under begge intervjuene anvendte vi oppfølgingsspørsmål, og på denne måten utdypet informantene interessante momenter.

I intervjuene avsluttet vi med to spørsmål som omhandlet om informanten ønsket og tilføye noe, og hvordan opplevelsen av intervjuet hadde vært. Kvale og Birkmann (2015, s. 161) setter søkelys på verdien av å avslutte med de spørsmålene, for å få ett inntrykk av informantens opplevelse av intervjuet. Begge informantene ga uttrykk for at de syntes intervjuene hadde gått fint og syntes det var spennende å snakke om temaet.

3.5 Analyse

Kort tid etter intervjuene renskrev vi det innsamlede datamateriale, der vi fokuserte på rettskriving og skrive om forkortelser til fullstendige setninger. Videre leste vi sammen igjennom det transkriberte materiale, og noterte relevante momenter underveis. I etterkant gjennomførte jeg individuelt det Thaagard (2018, s. 171-172) beskriver som en temaanalyse. I en temaanalyse er formålet å gå dypere inn på ulike temaer som er sentralt ved prosjektet. Gjennom hele analyseprosessen hadde jeg problemstillingen i fokus. Jeg tatt utgangspunkt i Braun og Clarke (2006) trinnvise tematiske analysemodell: 1) å bli kjent med datamaterialet, 2) å fremskaffe koder, 3) å søke etter kategorier/temaer, 4) å revidere/gå igjennom temaer, 5) å definere og navngi temaer, og 6) å beskrive funn. Jeg har ikke fulgt trinnene lineært, da det var nødvendig å gå frem og tilbake mellom trinnene. Jeg startet med å lese gjennom datamaterialet flere ganger, der jeg fokuserte på å finne relevante og interessante temaer. På denne måten ble jeg godt kjent med datamaterialet. Videre fargekodet jeg datamaterialet inn i temaer som jeg anså som aktuelle for å belyse problemstillingen min. Kodene kategoriserte jeg deretter inn i fire hovedtemaer og fikk følgende navn: bevegelsesmiljø, medvirkning, voksenrollen og personalsamarbeid. Temaene ble utgangspunkt for videre presentasjon av funn og tolkningen i kapittel fire.

3.6 Kvalitetsvurdering

Alle metoder har sine svakheter, og derfor påpeker Bergsland og Jæger (2022, s. 80) viktigheten av å kritisk reflektere over studiet og anvendt metode. Videre forklarer de at for å vurdere kvaliteten ved en kvalitativ metode er reliabilitet og validitet aktuelle begrep.

3.6.1 Reliabilitet

I en kvalitativ metode forklarer Thagaard (2018, s.187) reliabilitet handler om i hvilken grad studiet er pålitelig presentert og gjennomført. Mer konkret vil det bety om datamaterialet er å til å stole på, på hvilken måte datamaterialer er samlet inn på, og hvordan det videre analyseres.

Å gjøre studiet transparent er noe Thagaard (2018, s.188) påpeker styrker reliabiliteten. Transparent forklare hun i den sammenhengen betyr å gjøre undersøkelsen gjennomiktig, ved å presentere hele undersøkelsesprosessen på en detaljert og åpent måte. Hensikten er at en ekstern person skal ha mulighet til å gå inn å vurdere kvaliteten på studien. Under metodekapittelet har jeg redegjort for metoder og strategivalg jeg har brukt i undersøkelse, og er noe som er med på å øke reliabiliteten.

Å anvende lydopptaker under intervjuet nevner Thagaard (2018, s.188) bidrar til å styrke reliabiliteten til datamateriale. På denne måten kan forskeren analysere det informantene direkte sier, og unngå notater som kun inneholder utsnitt fra intervjuet. Vi har ikke anvendt lydopptaker under intervjuene, og det er med på å svekke reliabiliteten. En faktor som har styrket reliabiliteten er at jeg samarbeidet med medstudent under intervjuet. På denne måten kunne en av oss kun fokusere på å skrive ned mest mulig av det som ble sagt direkte ned. I tillegg renskrev vi datamaterialet så fort vi kunne etter intervjuet, for å huske mest mulig informasjon fra informantene.

Hvis flere forskere deltar på undersøkelsen vil reliabiliteten styrkes, da flere kan være med å ta viktige beslutninger under prosessen Thagaard (2018, s.188). I mitt studiet samarbeidet jeg med en medstudent på følgende: valg av metode, utarbeide samtykkeskjema og intervjuguide, intervjuet, og hjulpet hverandre med å analysere materialet. På denne måten har vi vært to til å kunne diskutere og reflektere over hvilken metode og strategier som er best for vårt studiet, og er derfor med å øker reliabilitet til mitt studiet.

3.6.2 Validitet

Validitet i en kvalitativ metode forklarer Thagaard (2018, s. 189) handler om resultatet og tolkningene i undersøkelsen er relevant og gyldig for det fenomenet som er undersøkt. Her handler det om i hvilken grad metoden er egnet for å belyse problemstillingen. Som nevnt under delkapittelet valg av metode, valgte jeg å anvende kvalitativ intervju som metode for å besvare min problemstilling. Formålet med studiet mitt var å få kunnskap om personalet sine tanker og erfaringer rundt tilrettelegging av bevegelsesglede ute hos toddlere, noe jeg gjennom å stille spørsmål om temaet i intervjuene fikk større innsikt i. Dalland (2020, s. 63) påpeker viktigheten av å stille spørsmålet som er relevante for problemstillingen for å øke validiteten til datamaterialer. For å få et relevant datamateriale arbeidet jeg i forkant av intervjuene med å utarbeide en intervjuguide med spørsmål som var relevant for min problemstilling. Videre spurte vi i intervjuene hva informantene legger i begrepet bevegelsesglede. Å ha en felles forståelse av begrepet bevegelsesglede er en viktig del av min oppgave. Ved å få innsikt i informantenes forståelse av begrepet, fikk vi forsikret oss om at vi hadde lik forståelse av begrepet som informantene. I tillegg forklare vi hva vi la i begrepet ute i denne sammenhengen. Samme forståelse av begrepene ga et grunnlag for at vi snakket om det samme resten av intervjuet, og på den måten fikk jeg svar på det jeg undersøkte. De resterende spørsmålene i intervjuguiden handlet om hvordan personalet arbeider med å tilrettelegge for bevegelsesglede hos toddlere ute. Å ha relevante spørsmål i intervjuguiden bidro til å styrke validiteten av min studie, ved at det forsikrer meg om at vi snakket om det jeg ønsket å undersøke. Gjennom hele analysen hadde jeg problemstillingen nedskrevet på et ark ved siden av meg. Hensikten var å holde fokuset på problemstillingen, og unngå å ende opp med å besvare noe annet helt annet. Å konsentrere seg om problemstillingen gjennom hele analyseprosessen bidrar til å øke validiteten ved resultatet blir mer relevant for det jeg faktisk skal undersøke.

3.7 Etiske retningslinjer

I forskning der det er tett kontakt mellom forsker og informantene, vil forskeren få et datamateriell som kan kobles opp mot menneskene som blir studert. I mitt studiet har jeg gjennom intervju innhentet data som kan knyttes opp mot informantene. Som forsker har jeg derfor et ansvar å følge spesielle etiske retningslinjer, deriblant *informert samtykke*, og *konfidensialitet* (Thagaard, 2018, s.20-22). Informert samtykke forklarer Bergsland og Jæger (2022, s. 83) handler om å gi informanten kjennskap om studiets overordnede mål, at studiet

er frivillig, og at informanten når som helst kan trekke seg. Gjennom et informasjon- og samtykkeskjema (vedlegg 2) beskrev jeg disse momentene. Jeg fikk informantene samtykket til å delta i undersøkelsen ved å krysse av en boks nederst i skjemaet. Jeg kunne ikke innhente informantenes underskrift, da dette er en personopplysning og jeg ikke har søkt NSD. Konfidensialitet nevner Dalland (2020, s. 174) betyr at enhver personlig data som kan avsløre informantens identitet ikke skal offentliggjøres. For å ivare ta dette har jeg anonymisert informantenes navn. Videre har jeg gjennom hele oppgaven ikke nevnt noen opplysninger om informantene som gjør det mulig at informasjonen kan spores tilbake til de eller barnehagen de arbeider i. I drøftingen har jeg valgt å ikke presiserer om det er informant 1 eller informant 2 som sier utsagnene. Det gjør det vanskeligere å koble informasjonen opp mot informantene, og bidrar til å ivareta konfidensialiteten.

4.0 Presentasjon av funn og drøfting

I dette kapittelet presenterer jeg aktuelle funn fra intervjuene, der jeg etter hvert enkelt funn drøfter disse i lys av litteratur fra teorikapittelet og rammeplan for barnehagen. Hensikten er å besvare oppgavens problemstilling: ”Hvordan arbeider personalet i barnehagen med å legge til rette for bevegelsesglede ute hos toddlere?” Utsagnene fra informantene vil bli presentert tydelig uthevet. Det vil ikke presiseres hvem av informanten som har utalt hvilke utsagn.

Jeg har valgt å strukturere denne delen av oppgaven inn i fem delkapittelet. I det første delkapittelet går jeg inn på informantenes forståelse av begrepet bevegelsesglede. Videre kommer fire delkapittelet med hvert sitt tema. Disse kom jeg frem til gjennom analysen av datamaterialet. Temaene anser jeg som aktuelle for å besvare problemstillingen og er følgende: bevegelsesmiljø, medvirkning, voksenrollen og personalsamarbeid.

4.1 Informantenes forståelse av begrepet bevegelsesglede

”Jeg ser for meg unger som løper og smiler samtidig. Det er leksituasjoner der barna opplever mestring og andre gode følelser. Barna beveger seg på eget initiativ og det spontane får plass.”

”Jeg ser for meg at alle barna hopper i sofaen, der de klapper i hendene. De tar ned flere puter fra sofaen, legger de på gulvet og hopper ned. Barna viser en enorm glede. Det er noe de finner på spontant.”

For å skape en felles forståelse rundt begrepet bevegelsesglede med informantene, var jeg nysgjerrig på hva de la i begrepet. Begge informantene svarte raskt og kom med hvert sitt utsagn, som er presentert ovenfor. Det tolker jeg som et stort engasjement og interesse for temaet. Når informantene refererer til bevegelsesglede viser de til opplevelsen av positive følelser knyttet til konkrete bevegelsessituasjoner. Både glede, mestring og spontanitet trekkes frem som sentralt. Den forståelsen samsvarer i stor grad med Bjørgen (2018, s. 251) sin definisjon av begrepet, som jeg innledningsvis under begrepsavklaring forklarer er en sentral del av min forståelse. Bjørgen (2018, s.251) beskriver bevegelsesglede som en individuell opplevelsestilstand, der barnet er dypt involvert i en situasjon og positive følelser som trivsel, og mestring er tilstede. Den ene informanten knytter de gode opplevelsene lek kan gi opp mot bevegelsesglede. Det kan ses i sammenheng med fri-flyt tilstanden Csikszentmihaly forklarer barn kan oppleve i lek (Kibsgaard, 2018, s.353). Derfor kan det tenkes at informanten i likhet

med Bjørgen (2018, s.258) tenker på lekens fri-flyt tilstand som en sentral del av bevegelsesglede. Informantenes utsagn samsvarer med min forståelse av begrepet bevegelsesglede, som betyr at vi har en felles forståelse av temaet. Utsagnene kan knyttes direkte opp mot relevant teori som kan tyde på god kunnskap rundt bevegelsesglede. På bakgrunn av en felles forståelse, informantenes kunnskap og engasjement for temaet, har informantene gode forutsetninger til å bidra med å besvare min problemstilling.

4.2 Bevegelsesmiljø

4.2.1 Betydningen av et bevegelsesmiljø

”Det fysiske område har stor betydning for å skape glede og bevegelse. Det er viktig å arbeide med det.”

Begge informantene nevner i løpet av intervjuet viktigheten av å arbeide med å skape et fysisk utemiljø som stimulerer bevegelsesglede for toddlere. Dette er noe de aktivt arbeider for å lykkes med. Utsagnet fra den ene informanten ovenfor kan knyttes til det Bjørgen (2018, s.251) presiserer rundt barnehagens fysiske utemiljø. Begge påpeker at miljøets utforming har direkte påvirkning på barns bevegelsesglede. Rammeplan for barnehagen poengterer i den sammenheng at personalet skal arbeide med å gi barna varierte og utfordrende bevegelsesmiljø som skaper kroppslig lek ute (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.32). Videre kommer ikke rammeplanen med en fasit på hvilket bevegelsesmiljø som bidrar til fysisk aktivitet, og hvordan personalet skal arbeide med å skape det fysiske miljøet. Jeg ble da veldig nysgjerrig på hvilket bevegelsesmiljø informantene mener bidrar til bevegelsesglede, og hvordan de konkret arbeider med å skape det.

4.2.2 Løsmaterialer

” Barna bruker ikke mye av de fastmonterte lekeapparatene. De søker mer mot ulike løsmaterialer, og det gir mer fysiske aktivitet. Det kan være bøtter, spader, pinner, kongler, snøskuffe... Vi pleier å ta frem ulike løsmaterialer så de er lett tilgjengelig for barna. For å inspirere tar vi også frem nye materialer.”

Et sentralt funn er at begge informantene trekker frem betydningen av løsmaterialer som en del av et godt bevegelsesmiljø ute. Personalet i barnehagene arbeider derfor aktivt med å ha rikelig med løsmaterialer lett tilgjengelig for toddlere. Utsagnet fra den ene informanten ovenfor kan ses i sammenheng med studiet Fasting (2013) gjennomførte. I studiet kom hun

frem til at barnehager som hadde rikelig med løsmaterialer, observerte mer bevegelsesglede enn barnehager uten. Utsagnet kan være med å støtte studiet ved at informanten har samme erfaring rundt verdien av løsmaterialer for barns fysiske aktivitet, og er derfor med å forsterke allerede eksisterende teori. I utsagnet nevner informanten at toddlere ofte velger bort de tradisjonelle fastmonterte lekeapparatene til fordel for løsmaterialer. I likhet med Fjørtoft (2017, s. 192-193) presiserer informanten at løsmaterialer skaper mer fysisk aktivitet enn fastmonterte lekeapparat. Knyttet til dette, setter også Storli (2018, s. 356-359) søkelys på viktigheten av å ha mange, små løsmaterialer tilgjengelig for toddlere. En arbeidsmetode personalet bruker for å tilrettelegge for bevegelsesglede, nevner informanten i utsagnet er å legge frem nye materialer. I den sammenheng påpeker Hagen og Lysklett (2013, s. 145) og Thorbergesen (2012, s.47) verdien av tilrettelegge for nye impulser i utemiljøet, som for eksempel løsmaterialer. Nye impulser kan skape en økt utforsker- og bevegelsestrang for toddlere, som kan gi bevegelsesglede.

4.2.3 Verdien av felleskapet

”Jeg har observert at for de yngste er det ikke så nøye hva de driver med eller hvor de er, det viktigste er at de får være sammen. Vi fokuserer på at barna skal få utforske sammen.”

I et av intervjuet kommer en av informantene inn på ett nytt og interessant perspektiv knyttet til fysiske utemiljøet for toddlere. Utsagnet tolker jeg som om informanten mener det er enda viktigere at toddlere får mulighet til å være sammen, enn hvilke materialer og fysiske miljø de har tilgjengelig. For å tilrettelegge for bevegelsesglede forklarer informanten at de arbeider med å gi toddlere muligheten til å få utforske det fysiske miljøet sammen. Utsagnet kan ses i sammenheng med det fenomenologiske menneskesynet Løkken (2013, s. 33) har på toddlere. Hun forklarer at toddlere forstår verden gjennom aktivt bruke hele kroppen til å utforske, sanse og kommunisere med andre mennesker gjennom kroppslige uttrykk. Thorbergesen (2012, s.45) påpeker i den sammenheng at toddlere er mest aktive når de får være i felleskap med andre jevnaldrende, da de er sosiale og nysgjerrige vesener. Jeg tolker utsagnet som at varierte, nye og spennende løsmaterialer har liten verdi, hvis barna ikke får muligheten til å utforske de sammen.

4.2.4 Naturen som arena for bevegelsesglede

”Jeg ser mye mer utforskertrang og bevegelse utenfor gjerde der vi har en stor skog. Jeg ser stor glede når de utforsker ting i naturen. Det er variert og noe for alle barna der. Vi pleier også å ta med barna til nye naturområder for å inspirere. Vi tar ofte med nye løsmaterialer vi finner i skogen tilbake til barnehagen.”

Begge barnehagene har rikelig med naturomgivelser rett utenfor gjerde. Et sentralt funn er at begge informantene ser verdien av å bruke naturen og det naturen tilbyr i arbeidet med å tilrettelegge for bevegelsesglede ute. I utsagnet ovenfor forklarer den ene av informantene i likhet med Fjørtoft (2017, s.192-193) betydningen av å anvende naturen som bevegelsesmiljø for toddlere. Jeg tolker utsagnet som om informanten observerer mer bevegelsesglede i skogen enn innenfor gjerde. Dette siden informanten har observert mye glede gjennom utforsking i naturen. Dette støttes av Bjørgen (2018, s. 254) som påpeker naturens invitasjon til bevegelsesglede, på bakgrunn av miljøets varierte og uforutsigbare form. I tillegg har naturen rikelig med løsmaterialer. Informanten forklarer også variasjonen naturen gir i form av varierte muligheter for alle barn. Dette kan knyttes opp mot Hagen og Sæther (2014, 24-25) sin teori med affordances, ulike handlingsmuligheter det fysiske miljøet gir. Et positivt aspekt med naturens miljø forklarer Hagen og Lysklett (2013, s.147) er de varierte affordances miljøet har. Trolig bidrar de mange handlingsmulighetene til at naturområdet kan brukes av alle toddlere, da det finnes affordances som er tilpasset hvert barns forutsetninger. Noe annet som er positivt med naturen forklarer Hagen og Sæther (2014, s.25) er naturmaterialene som er udefinerte. Det gir mulighet til å endre materialets karakter ut fra barnas personlige preferanser. Informanten forklarer i utsagnet at for å tilrettelegge for bevegelsesglede fokuserer personalet på å inspirere barna gjennom å ta de med til nye naturområder. Videre er de beviste på å ta med nye løsmaterialer til barnehagen. Trolig anerkjenner informantene her toddlerne sin forståelse av verden, noe Løkken (2013, s. 33) setter søkelys på. Det omhandler toddlerne sin iboende bevegelses-og utforskertrang til å undersøke verden. For å kunne undersøke nye ting, trenger toddlerne å få muligheten til å få tilgang på nye elementer. Dette er noe informanten forklarer personalet gjør i barnehagen gjennom å ta de med til nye områder og finne nye løsmaterialer. Informantens utsagn forsterker allerede eksisterende teorier ovenfor, ved at informanten fremmer verdien av å anvende naturen som bevegelsesmiljø.

4.3 Medvirkning

4.3.1 Barns ulike forutsetninger, behov og dagsform

”Vi prøver å ta vurderinger ut i fra hva som er best for barna den dagen. Vi tar hensyn til barnas ulike forutsetninger, dagsform og behov. Spesielt dagsform er viktig å se på for de yngste, for den varierer dag for dag.”

Et aktuelt funn er viktigheten av å ta hensyn til toddlere sine forutsetninger, dagsform og behov. Det er noe begge informantene beskriver de er beviste på i arbeidet med å tilrettelegge for bevegelsesglede ute. Utsagnet ovenfor tolker jeg i den retningen at personalet alltid tenker på hva som er det beste for toddlere den dagen. De er beviste på at det kan variere fra dag til dag. På denne måten kan det tenkes at det ikke er et fasitsvar eller en oppskrift på hvordan en kan tilrettelegge for bevegelsesglede. Dette siden det vil være ulikt basert på faktorene som nevnes i utsagnet. Å ta utgangspunkt i barns interesser, dagsform og andre forutsetninger er noe informanten i likhet med Bjørgen (2018, s. 255) forklarer er nødvendig for å kunne legge til rette for bevegelsesglede. Disse faktorene påpeker Bjørgen (2018) er nødvendig å ta hensyn til for at barna opplever fri-flyt tilstanden i fysisk lek, der bevegelsesglede kan være tilstede. Begrunnelsen forklarer hun er hva som skaper motivasjon og interesse for bevegelsesglede vil være ulikt, basert på barnets individuelle forutsetninger. Informanten presiserer verdien av å ta ekstra hensyn til barns dagsform, siden den vil være svært variabel hos toddlerne. Utsagnet styrkes i Kibsgaard (2018, s. 353) sin forklaring hvor barns forutsetninger kontinuerlig endres, og kan variere fra dag til dag. Utsagnet er med på å styrke teoriene ovenfor, der fokuset er på å tilrettelegge for bevegelsesglede ut i fra hva som er det beste for barna den dagen.

4.3.2 Medvirkning gjennom handlingsfrihet

”Bevegelsesgleden stopper hvis vi bestemmer for mye uten å se barns driv og ønsker. For eksempel her om dagen lekte barna fint og vandret rundt i skogen utenfor gjerdet. Det hadde de valgt selv. Etterhvert bestemte vi voksne for at vi skulle gå en tur, som vi hadde planlagt, og bevegelsesgleden forsvant.”

Under ett av intervjuene forklarer den ene informanten betydningen av å la toddlere få være med å påvirke barnehagedagen ut i fra deres interesser og ønsker. Informanten kommer med et eksempel på hva som skjer hvis det ikke blir gjort. I utsagnet kommer det frem at bevegelsesgleden forsvant, og begrunner det med at toddlerne sine ønsker ikke ble tatt hensyn

til. Trolig var bevegelse tilstede på turen, men hvor var gleden? Bevegelsesglede trenger både momentene bevegelse og glede for at det skal være tilstede. Utsagnet kan være med å belyse hva som skjer med toddlere sin bevegelsesglede, når barns medvirkning og handlingsfrihet ikke er tilstede. Å ta hensyn til toddlere sine interesser og ønsker, kan ses i sammenheng med barns rett å medvirke. Rammeplan for barnehagen poengterer barns rett til medvirkning, der både kroppslige og verbale utsagn skal anerkjennes av personalet (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.21). Informanten forklarer at bevegelsesglede var tilstede først, der en faktor var at toddlere selv hadde fått være med å bestemme hva de skulle gjøre og hvor de skulle være. Bjørgen (2018, s. 255-256) sin teori fremmer dette hvor hun forklarer verdien av å la barna få medvirke ved å selv få bestemme hvordan de gjennomfører bevegelsene, hva de vil gjøre og hvem de vil leke med. Handlingsfriheten og muligheten til å selv få bestemme ulike elementer kan bidra til en indre motivasjon for å utføre bevegelsene. Dette kan senere skape en dyp involvering, fri-flyt tilstand og bevegelsesglede. Utsagnet støtter derfor studien gjennomført av Bratterud, Sandseter og Seland (2012), der de kom frem til at medvirkning har direkte påvirkning for trivsel og glede for barn.

4.3.3 Planlagte aktiviteter?

”Det kan absolutt fungere med planlagte aktiviteter. Planlagte aktiviteter blir ofte møtt med positivitet, og vi opplever vi at barna blir interessert og nysgjerrig. Men vi tar alltid vurderinger for hva som er best for barna den dagen, og ut i fra det enten gjennomføre planen, justere den eller avlyse planen.”

I forlengelsen av forrige utsagn ble jeg nysgjerrig på om det ikke fungerer med planlagte aktiviteter for å skape bevegelsesglede. I utsagnet svarer informanten at det i noen tilfeller fungerer det med planlagte fellesaktiviteter. Det kan ses i sammenheng med Thorbergens (2012, s.45) syn på om toddlere. Toddlerne er nysgjerrige, sosiale vesener, som aktivt søker mot andre mennesker. På bakgrunn av det synet, kan det være verdifullt å planlegge aktiviteter som skaper ett sosialt felleskap for fysisk aktivitet. Avslutningsvis i utsagnet påpeker informanten viktigheten av å justere, endre eller avlyse planene. For i likhet med de to andre utsagnene i dette delkapittelet påpeker informantene betydningen av å alltid ta vurderinger ut i fra barnas beste. Det kan knyttes til det Gunnestad (2016,s.132) forklarer med å kun bruke en didaktisk plan som et hjelpemiddel, og på bakgrunn av nødvendigheten av å måtte justere planene. På bakgrunn av alle tre utsagnene tenker jeg det finnes mange måter å tilrettelegge for bevegelsesglede, hvor det er ingen fasit. Det kan både være planlagte

aktiviteter, og mer spontane aktiviteter. Det aller viktigste er å ta hensyn til barnas behov, ønsker, interesser og ulike forutsetninger.

4.4 Voksenrollen

”Vi voksne har en kjempeviktig rolle for å klare å tilrettelegge for bevegelsesglede på en god måte.”

I løpet av begge intervjuet påpeker informantene flere ganger hvor viktig rolle personalet har i tilretteleggingen av bevegelsesglede ute for toddlere. Jeg ble her mer nysgjerrig på å vite hvilke faktorer ved voksenrollen informantene er bevisste på når de arbeider med å tilrettelegge for bevegelsesglede på en god måte. Hva er det viktigste å tenkte på?

4.4.1 Trygg base

”Tilstedeværende og trygge voksne er nødvendig, og spesielt for de yngste barna. Vi må som voksne skape trygge rammer. Samtidig prøver vi å la barna få teste grenser og utfordre seg. Her er det viktig å finne riktig balanse.”

Trygge voksne var noe begge informantene påpeker må være på plass i arbeide med å tilrettelegge for bevegelsesglede. I utsagnet ovenfor fremmer informanten betydningen av å være en trygg voksen for toddlere. Det kan ses i sammenheng med det Abrahamsen (2013, s. 80-81) beskriver som en trygg base. Hun forklarer at en trygg base er en trygg og pålitelig voksen som barnet alltid kan komme til. En trygg base nødvendig for at toddlere skal tørre å utforske verden og få muligheten til å oppleve bevegelsesglede. Det som kan være en utfordring som informanten i likhet med Neegard (2020, s.17-19) påpeker, er å finne riktig balanse mellom å støtte/trøste og utfordre barnet. Ut fra utsagnet tolker jeg det som om personalet i barnehagen arbeider bevisst på å skape trygghet for hvert enkelt barn, samtidig som de arbeider med å få barna til å teste grenser og utforske verden. Hvordan kan personalet klare å finne den riktige balansen? Å klare å finne den riktige balansen kan knyttes til forrige delkapittel om barns medvirkning, og viktigheten av å se hvert enkelt toddlers behov og deres forutsetninger. For hvis en kjenner enkeltbarnet godt, både deres ressurser og utfordringer, vil det trolig være lettere å vite i hvilke situasjoner barnet trenger ekstra støtte, og hvor de kan utfordres.

4.4.2 Begeistringssmitter

”Voksne må være igangstartere og inspirere de til bevegelseslek. Vi prøver å finne på spennende ting og sier: kom bli med! Vi må være aktive, tilstedeværende, og engasjerte. Under aktiviteten må vi bruke hele oss, der vi hjelper til, vise hvordan ting gjøres og støtte de. Det er ekstra viktig for barn som søker mer mot stillesittende aktiviteter.”

Begge informantene forklarer at en sentral del av voksenrollen er å inspirere toddlere til bevegelseslek og fysisk aktivitet. I forlengelsen poengterer de betydningen av å være aktiv, involvert og tilstede i det toddlere gjør. Utsagnet ovenfor kan være med på å støtte studiet som er gjennomført av Bjørgen (2017), der hun kom frem til at et aktivt, støttende og tilstedeværende personal bidrar til å skape bevegelsesglede. Det kan også støttes av det Arnesen et.al (2019, s. 19-20) beskriver som en begeistringssmitter. En begeistringssmitter nevner hun er en voksen som er både fysisk og psykisk tilstede for barna, og går aktivt inn med aktiviteter med engasjement og motivasjon. Rammeplan for barnehagen poengterer i den sammenheng at personalet skal være aktivt og tilstede for barna, der de fokuserer på å støtte og utfordre til kroppslig lek (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 32). Arnesen et.al (2019, s. 26) mener verdien av å være en begeistringssmitter inspirerer barna, der også et eksempel er å vise til nye aktiviteter. I starten av utsagnet forklarer informanten at en del av arbeide med å inspirere til bevegelseslek er å finne på ulike spennende ting. Å ta initiativ til nye bevegelsesaktiviteter der voksne viser og støtter toddlere, kan tenkes å være en metode for å fremme flere potensielle affordances. Hagen og Sæther (2014, s.24-25) forklarer at potensielle affordances kan være handlingsmuligheter som barnet ikke har oppdaget er en mulighet. For toddlere er mye nytt, og trolig kan det å inspirere eller vise andre metoder å gjennomføre aktivitetene på, bidra til å aktualisere flere affordances. Å aktualisere affordances betyr å gjennomføre potensielle handlingsmuligheter.

En av informantene kommer inn på et annet perspektiv som kan være aktuelt å belyse.

”Vi må hele tiden være påkoblet og aktivt bruk hele kroppen med de yngste. Det kan være krevende til tider. Vi føler ikke alltid vi strekker til.”

I forrige avsnitt blir betydningen av å være aktiv, tilstedeværende og engasjert voksen fremmet. I utsagnet ovenfor forklarer informanten at de bevisst fokuserer på det, men at i praksis er det en utfordring å klare det hele tiden. Kan det tenkes at det er viktig å finne en god balanse mellom å være konstant på og aktivt, og aldri være det? For at personalet skal

klare å stå i yrke, og langsiktig arbeide med bevegelsesglede, må trolig personalet klare å finne en balanse som er bærekraftig. Som nevnt innledningsvis fremmer Kasin (2019, s. 71-71) betydningen av et sosialt bærekraftig samfunn, der god livskvalitet står sentralt. En faktor som bedrer livskvaliteten er god helse. Når voksenrollen er så betydningsfull, kan personalets livskvalitet, deriblant fysisk og psykisk helse være en sentral faktor. God helse i et langsiktig perspektiv kan bidra til at personalet kan klare å være den gode, aktive, og tilstedeværende voksen når de arbeider med å legge til rette for bevegelsesglede.

4.4.3 Observerende rolle

” Vi observerer hele tiden hva barnegruppa synes er interessant og spennende, også spiller vi videre på det. Vi ser på barnas dagsform, ønsker og behov.”

I intervjuene belyser begge informantene verdien av å kontinuerlig observere barnegruppens interesse, dagsform og behov. Som diskutert i forrige delkapittel om medvirkning, nevnes viktigheten av å legge til rette for fysisk aktivitet på barns premisser. Personalet må arbeide med å finne ut hva som motiverer og inspirerer toddlerne til bevegelseslek. For å få til det nevner informanten i utsagnet ovenfor betydningen av å kontinuerlig observere enkeltbarn og barnegruppen. For å kunne følge barns interesse og få et innblikk i deres dagsform og individuelle behov kan vi se på Frønes (2019, s. 26-29) forklaring om en observerende barnehagelærer. Personalet må bruke alle sansene til å lese både deres kroppslige og verbale utsagn, og samspillet i barnegruppen. Det at informantene får frem betydningen av å ha en observerende rolle i arbeidet med å tilrettelegge for bevegelsesglede, bidrar til at teorien forsterkes.

4.5 Personalsamarbeid

” Her fungerer vi veldig godt som personalgruppe. Vi jobber med å holde en god kommunikasjon gjennom hele dagen. Vi har mange gode samtaler og refleksjoner. Jeg spør for eksempel: hva er det beste for barna i dag?”

Under begge intervjuene nevner informantene verdien av et godt personalsamarbeid i arbeidet med å legge til rette for bevegelsesglede ute. Jeg tolker utsagnet ovenfor som om informanten ser betydningen av å ha stadig god kommunikasjon innad i personalgruppen for å skape et godt personalsamarbeid. Informanten nevner et eksempel på hvordan en samtale i personalgruppen kan starte, ved å spørre de andre ansatte hva som kan være det beste for

barna denne dagen. Trolig ønsker informanten å få innblikk i hvilke tanker og ideer de andre ansatte har. Det kan tyde på at personalet har et trygt felleskap, der ansatte anerkjenner og lytter på hverandres meninger. Å ha et trygt felleskap kan indikere på det Spurkeland (2017, s.30-35) forklarer som relasjonell ledelse. I relasjonsledelse står betydningen av å skape likeverdige og tillitsfulle relasjoner til medarbeiderne i sentrum, der dialogen og refleksjon står i fokus. Informanten er pedagogisk leder på avdelingen, og viser i utsagnet initiativ til felles refleksjons ved å spørre de andre ansatte hva de tenker er det beste for barna.

Rammeplanen for barnehagen presiserer i den sammenheng at hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 14). For hva hadde skjedd hvis pedagogisk leder ikke hadde inkludert de andre ansatte i sine avgjørelser? Trolig ville det ha skapt lite anerkjennelse og motivasjon for arbeidet i barnehagen, siden lederen hadde kun synliggjort og benyttet makt. Gotvassli (2019, s. 95-96) forklarer at en lærende organisasjon handler om å kunne reflektere sammen over det pedagogiske arbeidet med hensikt å forbedre praksisen. Siden informanten trekker frem betydningen av å inkludere hele personalet i felles refleksjoner, kan dette tyde på at de ser viktigheten av å arbeide med å være en lærende organisasjon.

5.0 Avslutning

I denne oppgaven har jeg undersøkt følgende problemstilling: ”Hvordan arbeider personalet i barnehagen med å legge til rette for bevegelsesglede ute hos toddlere?”

For å besvare problemstillingen har jeg i samarbeid med medstudent gjennomført to kvalitative intervjuer med to ulike informanter. Informantene har bidratt til å belyse problemstillingen ved å dele sine tanker, erfaringer og arbeidsmetoder rundt tematikken. I etterkant analyserte jeg intervjuene, der jeg kom frem til fire hovedtemaer: bevegelsesmiljø, medvirkning, voksenrollen og personalsamarbeid. Følgende hovedfunn har bidratt til å svare på problemstilling:

- **Bevegelsesmiljø:** Det er av stor betydning å legge til rette for et bevegelsesmiljø ute med rikelige løsmaterialer, der fokuset er å la toddlere få mulighet til å utforske miljøet sammen. Naturen trekkes frem som et eksempel på et godt bevegelsesmiljø.
- **Medvirkning:** Det vil ikke være en konkret oppskrift eller fasit på hvordan personalet i barnehagene tilrettelegger for bevegelsesglede. Det viktigste er å alltid ta hensyn til barns forutsetninger, behov, interesser og dagsform.
- **Voksenrollen:** Betydningen av å være en trygg, inspirerende, aktiv, og observerende voksen trekkes frem som viktig.
- **Personalsamarbeid:** Å inkludere hele personalet inn i felles refleksjoner er verdifullt i arbeide med å tilrettelegge for bevegelsesglede.

Informantene svarte overraskende mye likt på hvordan de arbeider med tilrettelegge for bevegelsesglede, og hadde fokus på mye av de samme momentene. Jeg mener likhetene i svarene til informantene som ble benyttet til denne oppgaven styrker funnene mine. I etterkant tenker jeg det kunne vært spennende å intervju flere informanter. Var det en tilfeldighet at de samsvarte eller hadde det sett annerledes ut ved å benytte flere intervjuobjekter?

Når analysen av intervjuet ble gjennomført ser jeg at teorien har ubevisst støttet utsagnene til informantene fra intervjuet. Det har vært svært utfordrende å finne teori som utfordrer disse utsagnene, noe jeg ser på som en forsterkelse av funnene. Dette vil også hjelpe å styrke den eksisterende teorien rundt temaet mitt i oppgaven.

I etterkant har jeg reflektert over å kunne anvendt observasjon i tillegg til intervju som metode. På denne måten kunne jeg fått et enda større innblikk i hvordan barnehagene arbeider med å legge til rette for bevegelsesglede ute.

På bakgrunn av kunnskapen om hvor verdifullt bevegelsesglede kan være, håper jeg oppgaven har bidratt til å skape større bevissthet, motivasjon og interesse for andre barnehager å arbeide mer med fysisk aktivitet. Hensikten har ikke vært å fremlegge en fasit, men få frem noen tanker og ideer på hvordan det kan gjøres i praksis. Tematikken er som nevnt innledningsvis i oppgaven viktig sett på individ nivå, men også i et globalt perspektiv. Bevegelsesglede kan for toddlere bidra til en opplevelse av glede, trivsel og mestring gjennom fysisk aktivitet, samt bidra til motorisk vekst og utvikling. Dagens samfunn er preget av mindre fysisk aktivitet enn tidligere, noe som er et globalt helseproblem. Personalet i barnehagen er en av mange som har et ansvar for å skape et sosialt bærekraftig samfunn, bestående av flere mennesker med god fysisk og psykisk helse. Bevegelsesglede i barnehagen kan bidra til økt motivasjon for fysisk aktivitet, siden gode fysiske vaner som etableres tidlig i barnehagealder kan vare livet ut. Vanene kan bidra til et sosialt bærekraftig samfunn bestående av flere mennesker med en god livskvalitet.

I drøftingen kom jeg inn på betydningen av personalets helse i arbeidet med å skape et sosialt bærekraftig samfunn. Å undersøke denne tematikken videre ville vært utenfor min problemstilling og jeg valgte derfor å ikke gå nærmere inn på det. Samtidig kunne det være aktuelt og spennende å studere videre. Eksempel på videre forskningsspørsmål kan derfor være følgende: ”Hvilke faktorer kan bidra til god helse for personale? ” ”Hvordan arbeider barnehagene med å ivareta personale sin helse?”

6.0 Referanseliste

- Abrahamsen, G. (2013). En god start i barnehagen- toleranse for avskjed i tårer og tid til det nødvendige. I S. Haugen, G. Løkken, & M. Rothle (red.), *Småbarnspedagogikk: fenomenologiske og estetiske tilnærminger* (ss. 69-84). Cappelen Damm Akademisk.
- Arnesen, E. S., Gulbrandsen, K., Gundersen, A. H., & Hovden, L. (2010). *Bevegelsesglede i barnehagen: begeistringssmitte og tilrettelegging*. Kommuneforlaget.
- Austbø, A. (2022). *Barnehagen som lærende organisasjon*. [Masteroppgave, Universitetet ved Stavanger]: <https://uis.brage.unit.no/uis-xmlui/bitstream/handle/11250/3019255/no.uis%3ainspera%3a106671071%3a70554913.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Bergsland, M. D., & Jæger (red.), H. (2022). *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen*. Cappelen damm akademisk.
- Birkeland, Å., & Carson, N. (2017). *Veiledning for barnehagelærere*. Cappelen Dam Akademisk.
- Bjørgen, K. (2017). *Bevegelsesglede i barnehagen: En kvalitativ studie av 3-5 åringers trivsel, involvering og fysiske aktivitet i barnehagens ulike utemiljø*. [Doktorgradsavhandling, NTNU].
- Bjørgen, K. (2018). Bevegelsesglede- i et barnehageperspektiv. I V. Glaser, K. H. Moen, S. Mørreaunet, & F. Søbstad, *Barnehagens grunnsteiner: formålet med barnehagen* (ss. 250-259). Universitetforlaget.
- Bjørkli, E. S. (2021, Mars 2). *Flere ett-åringer i barnehage*. Hentet fra Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/flere-ett-aringer-i-barnehage>
- Bratterud, Å., Hansen, E. B., & Seland, M. (2012). *Barns trivsel og medvirkning i barnehagen. Barn, foreldre og ansattes perspektiver*. Hentet fra Trondheim: NTNU, Samfunnsforskning AS og Dronning Mauds Minne Høgskole.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). *Using thematic analysis in psychology. Qualitative Research in Psychology*.
- Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving*. Gyldendal.
- Fasting, M. L. (2013). *"VI LEKER UTE!": En fenomenologisk hermeneutisk tilnærming til barns lek og lekesteder ute*. [Doktorgradsavhandling, NTNU].
- Fjørtoft, I. (2017). Barn og bevegelse: Læring gjennom landskap. I E. H. Sandseter, T. L. Hagen, & T. Moser, *Kroppslighet i barnehage* (ss. 180-195). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag As.

- Frønes, M. H. (2019). *Den observerende barnehagelæreren*. Fagbokforlaget.
- Gotvassli, K. A. (2019). *Boka om ledelse i barnehagen*. Universitetsforlaget.
- Gunnestad, A. (2016). *Didaktikk for barnehagelærere: En innføring*. Universitetsforlaget.
- Hagen, T. L., & Lyseklett, O. B. (2013). Små barn i uterommet. I S. Haugen, G. Løkken, & M. Rothle(red.), *Småbarnspedagogikk: Fenomenologiske og estetiske tilnærminger* (ss. 142-157). Cappelen damm akademika.
- Helsedirektoratet. (2019). *Helsedirektoratet*. Hentet fra Bekymret over lite fysisk aktivitet blant barn og unge: <https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/bekymret-over-lite-fysisk-aktivitet-blant-barn-og-unge>
- Johannessen, A., Tufte, P., & Christoffersen, L. (2021). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Abstartk forlag.
- Kasin, O., Haugen, A. S., Langholm, G., Heggen, M. P., & Syed, B. F. (2019). *Bærekraftig utvikling: pedagogiske tilnærminger i barnehagen*. Fagbokforlaget.
- Kibsgaard, S. (2018). *Utvikling, lek og læring i barnehagen: forskning og praksis*. Fagbokforlaget.
- Krogstad, A. (2013). De yngste barnas språk. I S. Haugen, G. Løkken, & M. Rothle, *Småbarnspedagogikk: fenomenologiske og estetiske tilnærminger* (ss. 102-119). Cappelen Dam Akademiska.
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen (forskrift for innhold og oppgaver)*. Kunnskapsdepartementet.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju*. Gyldendal akademisk.
- Larsen, A., & Slåtten, M. V. (2020). *Nye tider- nye barnehageorganisasjoner*. Fagbokforlaget.
- Løkken, G. (2013). Toddleren som kroppssubjekt. I S. Haugen, G. Løkken, & M. Rothle (red.), *Småbarnspedagogikk: fenomenologiske og estetiske tilnærminger* (ss. 31-44). Cappelen damm akademika.
- Neegard, H. R. (2020). Hva preger barnas friluftsliv? . I T. Lundhaug, & H. R. Neegard, *Friluftsliv og uteliv i barnehagen* (ss. 11-28). Cappelen Damm Akademisk .
- Sæther, M., & Hagen, T. L. (2014). *Kreativ ute*. Fagbokforlaget.
- Spurkeland, J. (2017). *Relasjonsledelse*. Universitetsforlaget.
- Storil, R. (2018). Bevegelsesglede i barnehagens uteområde. I E. H. Sandseter, T. L. Hagen, & T. Moser, *Kroppslighet i barnehagen: pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse* (ss. 345-362). Gyldendal akademisk.

Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitative metoder*.

Fagbokforlaget.

Thorbergesen, E. (2012). *Barnehagens uterom*. Pedagoisk Forum.

Tjora, A. (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. Gyldendal.

7.0 Vedlegg

7.1 Vedlegg 1- Intervjuguide

Bakgrunnsinformasjon

1. Hvilken utdanning har du?
2. Hvor lenge har du arbeidet i barnehagen og som pedagogisk leder? Har du noen spesifikke ansvarsområder?
3. Hva er det beste med å være barnehagelærer?
4. Hva er det mest utfordrende?
5. Har du noen spesielle interesser innenfor barnehagefeltet?
6. Hvor mange barn er det på avdelingen og hva er deres alder?
7. Hvor mange ansatte er det på avdelingen?

Refleksjonsspørsmål

Bevegelsesglede

- 8 . Hva tenker du ligger i begrepet bevegelsesglede?
- 9 . Hva opplever du inspirerer til bevegelsesglede hos barn? Hvilken rolle opplever du at dere ansatte har ved å inspirere barna til bevegelsesglede?
10. Opplever du det er spontane eller planlagte aktiviteter som bidrar mest til bevegelsesglede?
11. Er det noe forskjell på hva som bidrar til bevegelsesglede ute og inne?
12. Hvordan tilrettelegger du for bevegelsesglede i uteområdet i barnehagen?
13. Hva tenker du er det viktigste i arbeide med å skape bevegelsesglede i uteområdet i barnehagen?
14. Hvordan samarbeider du med personalet for å legge til rette for bevegelsesglede i uteområdet i barnehagen?
15. Hvilke muligheter møter du og de andre ansatte i arbeidet med å tilrettelegge for bevegelsesglede ute i barnehagen? Hvilke utfordringer/begrensninger møter dere?
16. Går dere på tur med de yngste barna?
17. Gjør dere noen forberedelser før dere går på tur?
18. Hvordan bidrar du til for at barn kan oppleve bevegelsesglede på tur?
19. Er det noe forskjell på hva som skaper bevegelsesglede i barnehagens uteområde og på tur?

Allsidig lek

20. Hva er din forståelse rundt begrepet allsidig lek hos ett- og toåringer?
21. Hvilken type lek observerer du at barna leker på uteområdet på vinteren?
22. Hvilken rolle opplever du at dere ansatte har ved å inspirere barna til allsidig lek?
23. Kan du beskrive ulike muligheter du opplever vinteren gir ved tilrettelegging av allsidig lek på uteområdet?
24. Kan du beskrive ulike utfordringer/ begrensninger du opplever vinteren gir ved tilrettelegging av allsidig lek på uteområdet?
25. Opplever du at det er spontane eller planlagte aktiviteter som bidrar mest til allsidig lek?
26. Hvordan opplever du det er å samarbeide med andre ansatte for å oppnå Rammeplanen for barnehagen sine føringer knyttet til leketilbudet barna får i uteområdet på vinteren?

Avslutningsspørsmål:

27. Har du noe du ønsker å tilføye?
28. Hvordan syntes du intervjuet gikk?

7.2 Vedlegg 2- Samtykkeskjema

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektene

«Allsidig lek og bevegelsesglede hos ett- og toåringene ute»? »?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i to bachelorprosjekt hvor formålet er å utforske og å lære mer om pedagogiske ledere sin rolle i tilrettelegging av allsidig lek og bevegelsesglede hos ett- og toåringene ute. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektene og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Vi er to barnehagelærerstudenter ved Dronning Maud Minne Høgskole som går fordypning i natur og friluftsliv. Gjennom studieløpet har vi fått økt interesse for uterommet som arena for allsidig lek og bevegelsesglede for de yngste barna. I forbindelse med dette ønsker vi å intervjuer deg for å belyse denne tematikken. Vi er takknemlige om du har mulighet til å delta i prosjektene våre.

Prosjektene våre er å besvare to individuelle bacheloroppgaver med ulike problemstillinger. Vi har valgt å samarbeide om intervjuet for å få et bredere datamateriale, da begge problemstillingene berører samme tematikk.

Problemstillingene er følgende:

- Problemstilling 1 «Hvordan arbeider personalet i barnehagen med å legge til rette for bevegelsesglede ute hos ett- og toåringene?»
- Problemstilling 2 «Hvilke muligheter og utfordringer møter personalet på i arbeidet med å inspirere for allsidig lek for ett- og toåringene på vinteren i uteområdet?»

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du ønsker å delta i prosjektet, innebærer det at du deltar i et intervju. Det vil ta deg ca. 30-45 minutter. Spørsmålene tar utgangspunkt i vår nysgjerrighet og ønske om å få innblikk i erfaringer rundt hvordan du tilrettelegger for allsidig lek og bevegelsesglede ute hos ett- og toåringene. Vi er to studenter som vil være til stede under intervjuet, hvor den ene vil ha hovedansvaret med å stille spørsmålene. Den andre studenten vil være til stede for å transkribere ned samtalen på en datamaskin. Spørsmålene vil først dreie seg om bevegelsesglede i barnehagens uteområde og på tur. Deretter omhandler spørsmålene allsidig lek i barnehagens uteområde på vinteren. Det vil ikke benyttes lydopptaker under intervjuet. Intervjuguiden vil sendes på mail i god tid før intervjuet.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke ditt samtykke fram til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres. Datamaterialet vil bli transkribert ned på datamaskin under intervjuet. Det er kun vi, Medstudent og Oda Lodgaard, som vil ha tilgang på innhentet datamateriale. Ingen av deltagerne vil kunne gjenkjennes i eventuelle publikasjoner.

Prosjektet skal avsluttes 30.06.2023.

Med vennlig hilsen

Veiledere:

Mariann Doseth
Anna Maria Billing

Studenter:

Oda Lodgaard
Medstudent

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet “Allsidig lek og bevegelsesglede hos ett- og toåringer ute”.

Jeg samtykker til:

å delta i intervju

Dato:

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan vi ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.